

BUDA-PESTA

24 Iuliu st. v.

5 Augusta st. n.

Va eși duminică.

Redact.: strad'a Havas nr. 1.

Nr. 30.

ANULU XIII.
1877.

Pretulu pe unu anu 10 fl.
Pe 1/2 de anu 5 fl.; pe 1/4 de
anu 2 fl. 70 cr.

Pentru Romani'a 2 galbeni.

Cursu elementaru de istori'a literaturii române.

(Urmare.)

Colectiunile literaturii noastre populare:

V. Alesandri: „Poesii populare ale Românilor“, București MDCCCLXVI. Publicate pentru întâia-ora la Iași în 1852—1853. A fostu traduse în frantuzesce de însu-si autoru și publicate sub titlulu „Ballades et Chants populaires de la Roumanie“ cu o introduțiune de Uhicini, Paris E. Dentu 1855. Acele-si în limb'a germana: „Rumänische Volkspoesie“, deutsch von W. v. Kotzebue Berlin 1857.

Colectiunea dlui V. Alesandri este tesaurulu celu mai frumosu ce posedu literatur'a româna.

Förte frumosu se exprima despre aceste poesii dlui D. Petrino: *) „Unu odoru nepretiu alu literaturii române, asiu dice chiar singurulu odoru nationalu pentru noi este fara îndoie la volumulu de poesii populare ale Românilor adunate și întocmite de poetulu V. Alesandri.

„Aici putemu studiá limb'a româna bogata în cuvinte armoniose și seraca numai

pentru aceia ce nu o cunoseu. Aici putemu studiá caracterulu și obiceiurile poporulu român. Aici putemu studiá originalitățile nationale, simțiurile adeverate și poesii'a sufletulu român, acest'a din urma întrece pöte prin bogati'a sa töte comorile de poesii populare ce esista în lume.“

Pe lângu colectiunea de „poesii populare“ din 1866 dlui Alesandri mai prepara o mare culegere de asemenea poesii, sub titlulu de „Mosiu Toma“, dupa numele betrânulu lautaru, din gur'a caruia a culesu cea mai mare parte dintr'insele, de nu pe töte.

„Amorulu“, culegere de canturi nationale și populare ed. VII, revediu și adaugita cu mai multe cantece nöue și vechi, București ed. Ioanitiu și Comp. 1876 în 12° p. 441.

T. M. Arsenie: „Nöu'a colectiune de Basme séu istorii populare“, ed. II. 2 brosiuri București tip. Th. Michaiescu 1874.

Petru Bancila: „Colindele Craciunulu și ale Pascelor, séu productiuni cu cantece la nascerea și invierea Dlui nostru Isusu Christosu, la cari s'au adausu colocaritul séu vornicitul usitatu la nunti, precum și câte-va cãnturi ce se cãnta la més'a nuntii“, Sibiu 1875. Tip. eredei G. de Closius.

*) „Putine cuvinte despre coruperea limbii române în Bucovina“, Cernauti tip. lui Bucoviecki și Comp. 1869.

G. Baronzi : „Limb'a româna si traditiunile ei“, Galati ed. G. D. Nebunelly si fii Braila tip. Trianghiulu 1872.

Petru Branu : „Margaritarie séu sentintie poetice, filosofice, moralo-estetice“, dupa mai multi autori clasici latini Satu-marc (Szatmár) tip. Lud. Naay. 1874.

N. A. Caranfilu : „Cantece poporale de pe valea Prutului“, Husi tip. Asociatilor 1872.

Ioanu Candrea si B. Petri : Mai multe sentintie morale-estetice românesce si latinesce, in „Scól'a Româna“, fóia pedagogica si didactica pentru interesele institutelor de cultura si ale organelor acestor'a. Sibíiu tip. W. Kraft (S. Filtsch) 1876 si 1877.

„Cornicea Satelor, séu culegere de mai multe anecdote glumetie scornite de poporulu românu“, Buc. tip. nat. 1875.

Oprea Dimitrescu : „Cântece poporale“, colectiune, Buc. 1859. „Cântece nationale“, Bucuresti tip. Th. Teodorescu 1861.

I. C. Fundescu : „Literatur'a poporala : Basmе, oratii, pacalituri si ghicituri“, cu o introducere despre literatur'a poporana de B. P. Hasdeu, Bucuresti, ed. Socecu si Comp. 1875.

P. M. Georgescu : „Momente câmpenesce séu poesíele unui saténu“, Bucuresti 1852—1855.

Vorniculu Golescu : „O colectiune de proverbie, (vedi „Convorbire literare“ din 1874.)

A. Gorjeanu : „Românulu glumetiu“, Basmе, legende, traditiuni poporale, oratiuni de anulu nou si de nunta, cântece poporale, vechi, povestea vorbei séu proverbiuri. Partea I. Bucuresti tip. Thiel si Weiss 1874.

B. P. Hasdeu : Culegeri de poesii poporale si Basmе in „Satirulu“, Bucuresti 1866, in „Traianu“, Bucuresti 1869, in „Fóia Societátii Românismulu“, Bucuresti 1870—1871, si in „Column'a lui Traianu“, Bucuresti 1870—1877.

I. C. Hintiescu : „Cântece de Irodi la nascerea Domnului, impreunate cu câte-va cântece nationale“ ed. II. Brasiovu ed. Frank si Dresandt 1866. „Proverbele Românilor“, Sibíiu ed. si tip. credei G. de Closius. 1877 p. 210.

Demetriu Iarcu : „Românulu, glumetiu“, anecdote, Bucuresti tip. nat. 1874 in 12° p. 91.

Petru Isipirescu : „Snove séu povesti poporale“ 2 fascicule, Bucuresti N. Tip. a Lab. Români 1873 si 1874. „Legendele si Basmеle Românilor, ghicituri si proverbie“, cu o introducere de B. P. Hasdeu, 3 fascicule, Bucuresti Nóu'a Tip. a Lab. Rom. 1872—1876 are si câte-va Basmе ale dsale proprie-inedite.

Simeonu Florianu Marianu : „Poesii poporale Române“ tom. I. „Balade“, Cernauti tip. lui G. Pietrowski 1873 tom. II. „Doine si Hore“, Cernauti tip. G. Pietrowski 1875 gatite pentru a se pune sub presa tom. III. „Satire“, tom. IV. „Descântece si vragi.“

Dr. At. M. Marienescu : „Poesia poporala, Balade“ Pesta 1859 cu tip. lui Ioanu Herz. „Colinde“, Bucuresti ed. Christ. Ioaninu imp. nat. 1861. „Balade“ culese si corese de acela-si, dóue brosiuri Viena 1867 ed. autorului. „Stéu'a Maghilor séu cântece la nascerea Dni Isusu Christosu“ 1875. Biserica-Alba tip. lui I. Wunder. Diferite articole, fragmente de literatur'a poporala in „Albina“ aparuta mai ântâiu in Viena si stramutata apoi la Pesta 1868—1876. Mai multe articole fórte interesante despre „Mitologi'a Daco-româna“ in „Familia“ din Pesta de la 1865—1877. Se dice, cà dsa ar avé gata pentru tiparu 3 seu 4 volume, contîndu diferite materii despre datinele nóstre poporale.

Ioanu Marza : „Regulele nuntilor (casatoriei) cari in vechime se padiau cu nestramutare de catra bunii locuitori satesci, se padiescu inca pâna astadi“, Husi tip. Asociatilor 1872.

I. Negruzzi : „Mai multi articoli referitori la literatur'a poporala in colectiunea „Convorbirilor Literarie“, Iasi 1876—1877. „Oratii, cântece poporale si Basmе“, ed. III, Craiova tip. Ph. Lazaru 1876 in 12° p. 80.

Antonu Pann : „Proverbiuri séu povestea vorbei“, de prin lume adunate si érași la lume date, 3 brosiuri. Bucuresti tip. sa 1851—1853. Acést'a este cea mai interessanta din tóte operile sale, la care elu a trebuitu sè consacre mai multi ani de lucrare, càci pe lângă proverbiuri a adausu multe anecdote poporale, scrise in versuri cari se léga strinsu intre ele. Acésta minunata colectiune se póte cu dreptu cuvêntu numí filosofi'a poporului românu. Sè resfoimu cele trei volume ale lui Ant. Pann si de vomu alege ce i mai caracteristicu in fiecare siru de proverbiuri, vomu compune o comóra de cugetári, care ne va face mândri de profunda cumentie a némului românescu. — „O siedietóre la tiéra seu colib'a lui Mosiu-Albu“, 2 brosiuri, Bucuresti tip. sa 1852—1853. „Spitalulu Amorulului séu Cântatorulu Dorului“ ed. II. 6 brosiuri, Bucuresti tip. sa 1852. „Culegere de povesti si anecdote in versuri“, Bucuresti 1854 in tipografi'a sa. „Pocainti'a omului desmerdatoru séu vorbire intre sufletu si trupu“, Bucuresti 1854 in tip. sa.

„Versuri séu cântece de olea ce se cânta la nascerea Dlui Isusu Christosu“, XII. ed. Bucuresci, ed. fratilor Ioanitiu si Comp. 1876 pag. 120. „Cristoitie séu scól'a moralului, care invétia tóte obiceiurile si moravurile cele bune“, compusa in versuri. Nóua edit. Craiova, Ph. Lazaru 1876 p. 173.

I. Paunescu : Oratii tinute la nunte tieranesci“, Sibíiu 1867. Acele-si la 1848 de I. Paunescu in tip. lui An. Pann.

Mironu Pompiliu : „Balade poporale române“, Iasi tip. si editura Societátii „Junimea“ 1870.

V. Gr. Popu : „Câte-va poesii poporale in Auror'a Bucovinei“, Bucuresci, tip. Andrici 1871.

Schiavoni : „Din'a Dochia si Traianu“, Iasi 1840.

D. G. Teodorescu : „Incerari critice a supra unoru credintie, datine si moravuri ale poporului Românú“ cu o prefaci'a de Al. I. Odobescu. Bucuresci tip. P. Conduratu 1874. „Literatur'a poporala. Cercetári a supra proverbelor Române“, cum trebuiescu culese si publicate, studiu criticu si bibliograficu, Buc. N. tip. a Lab. Rom. 1877 p. 107.

Ucenescu : „Cântece de olea si colinde“, 4 brosiuri. Buc. 1863.

H. C. Wartha : „Dorulu“, culegere de cânturi nationale, 2 brosiuri, Bucuresci 1874—1877. Editur'a Socecu si Comp. Acela-si : Editura fratilor Ioanitiu si Comp.

Iosifu Vulcanu : „Familia“ fóia beletristica, 10 volume 1865—1877. Acest'a fóia publicându colectiuni de poesía poporala romána asiá dicéndu din mai tóte provinciele Daciei, a facutu pe acestu terenu mai multu decâtu ori care alta fóia literara din Români'a séu de peste Carpati. Onóre fundatorului ei!

Si in fine „Siedietórea“, fóia poporala, Budapesta 18.5, 1876 si 1877. Redactoru Ios. Vulcanu, publicându in fia-care numeru poesii, si povesti, anecdote si ghicituri poporale, éca in scurtu o dare de séma câtu sa pututu mai esacta despre colectiunile nóstre poporale.

(Va urmá.)

George Popescu.

Amicului meu George Scheletti.

Tu, ce redai simtire, iluzii, doru, viétia,
Si faci cá sè suspine o inima de ghiatia
Prin magic'a vibrare a dulcelui teu cântu
Ce 'mbéta omenirea d'unu generosu avéntu!
O! spune-mi ce durere puternica, fecunda

Geméndu in alu teu sufletu, te stinge, te cufunda
In valuri melodióse de cântece de doru
Cá iérn'a 'ngrozitóre sub sóre lucitoru!
Tu, ce rapesci o lume in lumile de auru,
Inspiri cá prin unu farmecu unu idealu, tesauru
De cele mai inalte si nobile simtári
In care omulu uita dureri, nefericiri! . . .
Tu dar asculta astadi duiós'a mea cântare
Ce vine cá unu echo la falnic'a-ti vibrare,
Câci câte note vérsa duiosu music'a ta
Atâte lacrimi triste se scurgu pe gén'a mea!
Si valuri, si torente de sánta poesia,
De tainica tristétia, de doru, melancolia
Din music'a ta inca misterióse sboru
Dându sufletului fortia si inimei amoru! . . .
Adesa ori aflu-am in óre de durere
In music'a ta dulce o dulce mângaiere,
Câci music'a-ti recade in sinulu omenescu
Cá intr'unu ^{hume}ce nasce avéntulu ei firescu!
Adese ori aflu-am trecut'a fericire
Sub form'a unui cântecu de lunga tânguire,
Adese ori aflu-am unu visu de auru stinsu
Sub form'a unui cântecu de amintiri, de plânsu . . .
Câci nu sciu ce durere ascunsa si adâncá
Te face s'arunci note necunoscuté inca,
Ce sboru, patrundu, sagéta simtirea omului
Si spunu cá prin incântecu necazulu vietii lui!
O! tu ce ai atât'a fantastica gândire
Tu ce sioptesci la inimi amoru, compatimire,
Ce faci cá prin minune unu omu din veselu, tristu,
Prin geniulu teu poeticu si mândru de artistu!
Tu dar primesce astadi duiósa mea cântare
Ca unu echo puternicu la falnic'a-ti vibrare,
Câci eu ori cându, ori unde muncitu de chinu si doru
Voi ascultá cântarea-ti cu 'n ochiu lacrimatoru! . . .

Iasi 1876.

Petru V. Grigoriu.

SECRETELE CASTELULUI.

— Romanu, de XAVIER de MONTÉPIN. —

(Urmare.)

— Numai Dumnedieu scéie. Nu sum siarlatanu, cá multi altii, si n'am pretensiunea de a face minuni. Voiu lucrá cum voiu scí mai bine, dar este de trebuintia cá natur'a sè-mi vina intru ajutoru. In totu casulu, dle conte, me temu de o perdere, si o declaru mai cá inevitabila.

Rahon crediú simtindu unu feru rosíu cá trece prin peptulu seu, dar elu impuse tacere durerii ascútite, care i causá nimicirea sperantiei sale cele mai scumpe, si esclamá :

— Nu cugetá decâtu la mama! Piéra, déca trebuie, copilulu, numai mam'a sè fia scapata.

— Asiá sè fia! — cugetá Saint-Maixent. Sè in-deplínésca medicii acésta dorintia, sè ne mantuiésca câtu mai iute de acestu mostenitoru genantu, care inca nu e nascutu si sè scape pe vér'a mea : câci, in adeveru, eu nu dorescu nici unu reu acestei scumpe contesse.

In decursu de trei díle si trei nopti dóm'n'a Rahon, pe care frigurile si delirulu nu o parasiau, se aflá intre viétia si mórte, si adese ori multu mai aprópe de mórte decâtu de viétia.

Annibal, caruia medicii nu-i lasau decâtu numai fórte putina sperantia, n'avu curagiulu a urmari acésta agonia in totu momentulu. Elu si-sfasiá peptulu cu unghiele, si fiindu cá in secolulu alu siepte-spre-diecele sinuciderea fu mai cá necunoscuta, cugetá seriosu sè se ucida spre a nu mai trai dupa soci'a sa.

In sér'a dilei a treia mediculu betránu, cuprinsu de indurare pentru acestu domnu mare, care suferiá totu ce s'a datu omului sè suferi pe pământu, lu-chiamá la o parte si i díse:

— Domnule conte, desnodamentulu se apropia. De acuma inainte reulu nu póte sè se mai marésca. Mane, dómn'a contessa séu va muri séu va scapá.

X.

Incercare noua.

Annibal petrecu tóta nóptea ingenunchiatu inaintea unui Christu de osu de elefantu pe unu pedestalu de ebenu. Elu nu mai credea in sciintia, nu mai avea incredere decâtu in rugatiune; se rugá lui Dumnedieu sè faca o minune; déca erá o minune a-i lasá pe Maria in viétia si oferiá viéti'a sa in schimbu pentru a socii sale.

Órele acelei nopti mistuitoare fure lungi, lungi intocmai cá dilele agonia.

Luminele oratorului unde se prosternu Rahon, si care se affá tocmai langa odai'a de culcare a contesei, se consumara un'a dupa alta, fara cá Annibal sè fi bagatu de séma acést'a asiá de adâncu se absorbiá in rugatiunea sa ardiétore.

In fine intuniculu se insenina, diu'a aparú, o radia de sóre auguru fericitu petrunse in oratoriu.

Contele, mai rece decâtu o marmura, pará in cetu oratoriuulu in care s'a rugatu lui Dumnedieu in genunchi atátu de multu si se 'ntorse in odai'a sa. O sudóre rece curgea pe templele sale; ánim'a lui abiá mai plapítá; — ce sentintia va audí elu pronunciandu-se?

Mediculu betranu, stându in picióre langa patu, i facu semnu sè pasiésca fara sgomotu.

Annibal lu-intrebá séu mai bine lu-rugá cu privirea, si mediculu i respunse cu o voce atátu de lina, încátu contele mai multu ghici cuvintele, cáci nu le audia:

— Nu mai are deliru, nici friguri; ea dórme, a scapatu.

Erá adevéru: cris'a prevediuta trecu in decursulu noptii. Dómn'a Rahon nu se mai affá nici intr'unu pericolu; reconvalescenti'a ei avea sè fia repede, si perderea care parea inevitabila n'avea sè se faca.

Marquisulu Saint-Maixent a comisu a facutu in desiertu un'a din cele mai lasie crime, câte sunt inscrise in analele crimei.

Candu contele stralucitu, beatu de bucuria, merse a-i spune, cá rudei sale scumpe si cá celui mai bunu amicu, cá pericolulu a trecutu atátu pentru mama cátu si pentru copilu, marquisulu simti o desamagire cumplita; i parea cá si candu cine-va i-ar fi datu o lovitura in capu; dar noi scimu, cá in fatiarnicia dinsulu erá maestru: si-ascunse desamagirea in adanculu intunicului sufletului seu si parea atátu de sinceru fericitu, cá si Rahon.

In fine usioratu de durerile sale neliniscitóre, Annibal voi sè scia de unde proveni erórea curiósá,

neesplicabila in aparintia, care a produsu pentru contessa asiá fatale urmari.

Cum dómn'a Rahon, Saint-Maixent si frumós'a Olimpia au crediutu toti trei a recunósce pe Kébir in calulu fara calaretu, care — sub ochii loru — a caditu la treptele peronului?

Esplicatiunea fu din cele mai simple, celu putinu in aparintia.

Cetitorii nostrii si-aducu a minte, cá Mesrou, alu doile calu din orientu, semená ortacului seu Kébir intr'atát'a cá dóue picaturi de lapte séu doi fulgi de néua.

E bine, Mesrou fu gasitu liberu, cu genunchia sângerande si rinchediandu durerosu in curtea grajdurilor.

Se presupunea, cá nobilulu animalu furiosu si desperatu de a vedé pe Kébir esindu fara elu, cá sè-lu póta urmá, a ruptu barierele ce-lu inchideau, si dupa ce a galopatu insedaru pe campu mai bine de o óra, se rentorse, de totu selbaticitu, a casa.

Asemenea perfecta a cailoru esplicá restulu.

Esplicatiunea erá plausibila; ea fu primita fara contradicere.

Cum s'ar fi pututu presupuve óre cá Lactance, indepartandu pe servitori sub niste preteste mici, ar fi permisu astfelu lui Lazaru sè duca pe Mesrou pe campu si sè nu-lu lasé liberu decâtu numai la capetulu calei de castani, manandu-lu in directiunea castelului?!

Sunt amininte crime misteriose, de o adâncime de combinatiuni atátu de incurcate, încátu intipuirea omenésca nu le póte nici prevedé, nici ghici.

Acést'a inca erá din numerulu acelora.

Saint-Maixent, invinsu antâia-óra, totusi nu considerá parthi'a cá perduta, nici celu putinu compromissa; si spiritulu seu atátu de fecundu pentru reu se nisui a ghici alte mijlóce spre a ajunge la scopu.

In decursu de dóue septemani, cari urmara dupa desamagirea marquisului, mai multe incercári se rennoira.

In mijloculu unei nopti vijelióse unu focu, aprinsu prin o mana necunoscuta, erupse in acea parte a castelului, in care se affá apartamentul contesei.

Flacarile si fumulu deja impresorara pe dómn'a Rahon, mai lesinata de frica, pe candu Annibal, desceptatu de timpuriu, fugi si o scapá sanetósá in bratiile sale.

Numai intemplarea órba fu acuzata de acestu focu, care s'a si stinsu iute.

Alta-data, cutare oglinda mare de Venetia, incadrata in plumbu si ebenu si de o greutate fórte mare, caditu de pe paretele odâii de culcare si se sparse pe tapetu.

Câte-va secunde inainte de a se culcá, dómn'a Rahon, standu inaintea acelei oglinzii, si-terminá peptenarea perului.

Córd'a dupla de metasa, care atórná de cuiulu de feru batutu in parete cadr'a oglinzii, parea a nume alésa spre a produce o catastrofa; dar o asemenea presupunere revoltá cugetulu si parea fórte neadmisibila. Contele si contessa declarara, cá aparintiele au fostu false si absurde.

Dar nu vomu insirá tóte. Saint-Maixent nu se lasá de a incepe éra si lasiele sale atacuri si de a intinde in umbra cursele sale; si Provedinti'a, primindu

Hadsî Murtuz Molla Razi beiu circassianu.

duelu inceputu in contra ei de acestu ticalosu, nu incetă nici dîns'a sè apere pe dn'a Rahon.

In fine sosi momentulu, in care marquisulu fu silitu sè steie locului, in contra vointiei sale, pe calea ce a apucatu fara rezultat.

Cele din urma stadiuri ale starei contesei devinindu fôrte grele, contess'a nu-si parasi scaunulu lungu, nici chiar pentru a primî pe ôspetii numerosi, a caroru numeru in castelu se totu rennoia in tôte dilele.

Contele Rahon eră unu domnu fôrte mare, si o persóna pré bine vediuta la curte, pentru cá fruntasii din provincia sè fi creditu, cá se potu dispensá s'aduca contesei felicitările si urările lor.

Marquisulu se simtî momentanu desarmatu si redusu la neputintia. In adeveru ce mai putea elu in contra unei femeii fara 'ncetare incungiurate, si pe care barbatulu nu o parasiá nici diu'a nici nóptea?

Intr'unu momentu i plesni prin minte ide'a de a recurge la veninu; dar o respinse iute.

Veninulu lasa dupa sine urme.

Apoi, ajunge sè se nasca o supunere, cá o acusatune sè se formuleze mai ântâiu nesigura, pentru cá in urma sè se faca lumina in intunericulu celu mai adâncu. Suvenirile se renascu si se léga de olalta; ceea ce pareo dubiu — se intaresce; ceea ce pareo intunecosu — se luminéza, si inveninatorulu e perdutu.

Inse de cându elu visá unu viitoru de cinci séu de siese ori milionaru, Saint-Maixent nu mai voia sè faca crime compromitetóre, ori de câte ori — sè ne intielegemu bine! — se putea ferî de ele.

— Renunci? — intrebà in o di frumós'a Olimpia, vediendu cá dînsulu nu mai face nimica.

— Sè renunciu . . . eu? Nici odata! Acésta intrebare me supera, scumpa marquisa, cáci mi-probéza, cá dta nu me cunosci de ajunsu si cá judeci reu.

— In fine, ce faci?

— Asteptu.

— Ce?

— Ocasiaunea.

— Vini-va aceea?

— Cine scie!

— Si de cumva nu va vini?

— Fii liniscita, voiu face sè vina.

— Baga de séma sè nu fia tardiu!

Saint-Maixent facu din umeri.

— Nici odata nu-i tardiu pentru mine! — respunse elu.

Acestu respunsu asigurà pe frumós'a Olimpia, si totusi timpulu trecea dilele urmau un'a dupa alt'a. Cinci séu siese septemani mai aveau sè tréca pâna la timpulu bolnavirii, si contele Rahon, beatu de bucuria, a comandatu sè se aduca din Paris unu léganu maretiu demnu de fiulu mai mare alu regelui.

De si in convorbirea sa cu dómna Chavigny, aretà cea mai mare incredere, totusi Saint-Maixent devini seriosu. Nopti lungi nu putea sè dórma si câte odata se intrebá, nu fara o descuragiare intunecosá, déca intipuirea sa atátu de fecunda, nu va devini ôre sterila in momentulu decisivu?!

In fia-care deminetia facea preambłari lungi calare, singuru, séu celu puțin cu Lazaru, care lu-uramá la departare.

Amu dîsu deja, cá contele Annibal nu mai parasi pe dómna Rahon.

In decursulu preambłarilor sale lungi, marquisulu — adâncitu in reflessiunile sale — arare adressá câte-o vorba servitorului seu.

Lazaru se cam mirá de tacerea acést'a, care nu se tinea de felu de datinele domnului seu.

In o deminétia Saint-Maixent alinà mersulu calului seu, si rentorcându-se, facu unu semnu.

Lazaru si-impintenà calulu si ajunse langa gentilomulu.

— Déca tinu bine minte, — incepu Saint-Maixent, — tu mi-ai dîsu, cá in momentulu de a parasi Parisulu mergeai la o femeia de profesiune bizara . . .

— Suvenirile dlui marquis sînt esacte . . . O fiintia minunata. Ea eră amant'a mea, si se numia Simion'a Raymond.

— Ce facea acésta Simiona Raymond?

— Simiona Raymond prorocia din carti, cetea in liniile manei si spunea noroculu. Intr'aceea, ea a studiatu si avea o diploma perfecta in regula.

— O diploma?

— Da, dle marquis. Ea eră o mósia, o mósia jurata.

— Mósia istétia?

Lazaru scóse din adânculu peptului seu unu suspinu eloquentu.

— Ah! — murmurà elu, — fôrte istétia. Si tocmai ast'a a perdut'o! Serman'a Simiona!

XI.

Érasi Simiona Raymond.

— Simiona Raymond eră fôrte istétia, si tocmai ast'a a perdut'o . . . repeti Saint-Maixent; — ce vrei sè dici?

— Vreu sè dicu, cá dîns'a a pusu cu multa nentieleptiune sciinti'a si istetimea ei in serviciulu unoru dame tinere si domnisióre din nobletia si burgesia, a caroru reputatiune de virtute eră fôrte riscata de a fi compromissa in lips'a servicielor sale bune. Cându o rugau tare si cându i sunau la urechia o punga binisioru impluta, ea nu avea curagiulu a refusá. Niste voitori de reu denunciara pe Simiona la locutiitorulu criminalu, si scump'a fiintia, care nu facu reulu decátu printr'unu excessu de caritate, fu decretata sè se aresteze.

— Apoi ce s'a intemplat?

— Din intemplanse, eu audii intr'o cârcima convorbirea a doi agenti; aflai cá ei au sè mérga a arestá pe Simiona in locuinti'a sa din strad'a Lanterne; a-lergai acolo sè-i previnu; o facui scapata prin feréstă, cându politi'a cuprinsese deja tôte esirile din casa, si fugiramu dimpreuna. S'a intemplat tocmai in momentulu cându am rentelnitu pe dlu marquis in provinci'a acést'a . . .

— Ce ai facutu cu Simiona?

(Va urmá.)

S A L O N U

Calindarului septemanei.

Dumin.	24	5	E. 10 d. R. s. m. Cristina.
Luni	25	6	adorm. s. Anne, c. Olimpiada.
Marti	26	7	s. st. m. Ermolau, s. Ermocrat.
Mercuri	27	8	s. m. m. Panteleimon, c. ma. Antusa.
Joi	28	9	ss. ap. Procor, Nicanor, Timon.
Vineri	29	10	ss. mm. Calinic, Teodata, Dariu.
Samb.	30	11	ss. ap. Sila, Siluan, Crescent.

Societatea pentru fondu de teatru român.

Procesu verbalu.

Adunarea generala din Abrudu, deschisa la 16 iulie 1877 st. n.

Siedintia a II.

tinuta totu acolo la 17 iulie st. n.

Presedintele ad hoc dlu Simeonu Balintu ocupandu-si locul deschide siedinti'a la 10 ore a. m.

IX.

Notariulu ad hoc dlu Mihaiu Cirlea cetesce processulu verbalu alu siedintiei de ieri.

Se autentica cu putina modificare.

X.

Conformu ordinei de di, comisiunea esmisa pentru inscrierea de membrii noi si primirea de taxe si oferte referedia prin dlu raportoru Dr. Ioanu Popu, ca la acea comisiune a incursu:

1) ca taxe de la membrii noi si vechi si ca colecte suma de 462 florini v. a., si 100 franci in auru;

2) Una obligatiune de statu otomana in valoare nominala de 400 franci;

3) Unu ofertu de 500 florini v. a. a dlui advoc. Anania Moldovanu din Campeni, ca o parte a unei sume asecurate de dinsulu la societatea „Anker“ din Sibiu de ascurarea vietii si destinata de la inceputu societatii pentru fondu de teatru romanu, obligandu-se a estrada comitetului societatii documentulu de ascurare in copia legalisata, fara a pretinde ca pentru acestu ofertu respective donu se fia insiratu intre membrii de ori ce categoria a societatii.

Adunarea decide:

ad 1) a se lua actu despre sumele incurse si sum'a incassata a se transpune la biroulu societatii. List'a membrilor contributori se alatura sub 3 %.

ad 2) obligatiunea de statu otomana avendu de presente o valoare reala tare scadiuta, daruitoriulu ei dlu Ioanu Popu nu se pote primi nici ca membru fundatoriu, nici ca membru ordinariu pentru tota vietia, pana atunci pana candu obligatiunea din cestiune conformu §. 4 a statutelor societatii nu va produce 5% sigure. Se primesce valoarea presenta a obligatiunii in capu de taxe anuale ca membru ordinariu, si incatu valoarea ei nu

ar ajunge chiar nici o taxa anuala de 5 fl. se obliga dlu Ioanu Popu a suplini eventuale diferentia. Obligatiunea se transpune biroulu societatii.

ad 3) se esprima multiamita dlui Anania Moldovanu pentru donulu seu si biroulu societatii se incredintedia a procurá de la donatoriu documentulu de ascurare in copia legalisata. Raportulu comisiunii se alatura sub 1/4.

XI.

Urmandu ordinea de di, comisiunea pentru vederea raportulu cassariului referéza prin dlu raportoru. Radu Jantea, ca esaminandu-se raportulu cassariului, din care resulta ca intregulu fondu a societatii constá pana la adunarea presinte din capitalulu de 11,743 fl. 42 cr., comisiunea a aflu acestu ratiociniu in cea mai buna ordine, si propune a se vota dlui cassariu multiamita si absolutoriu.

Adunarea primesce unanimu propunerea comisiunii. Raportulu se alatura sub 1/5.

XII.

Raportulu comisiunii pentru propuneri dlu Georgiu Secula raportéza:

1) adunarea generala apretiuindu activitatea comitetului, i votedia incredere;

2) relativu la propunerea din raportulu comitetului, ca acei membri, cari nu potú plati sumele restante deobligate, si cei morti, precum si aceia a caroru locuintia nu se scie, se sterga din list'a membrilor, comisiunea e de parerea:

a) aceia ce sunt insirati in list'a membrilor incapabili de a plati restantiele, se se mai invite prin comitetu a-si satisface deobligamentulu lor.

b) cei morti, se se considere incetati a mai fi membrii;

c) si in fine acei membri a caroru locuintia nu se scie, se remana scosi din list'a membrilor societatii, considerandu-se ca dimissionati.

Dupa o desbatere mai lunga adunarea decide, ca in tote trei casurile comitetulu se insarcinedia pe unu advocatu cu incassarea restantielor pe calea legeri, dimpreuna cu aceia insirati in primele doue categorii in raportulu comitetului; avendu a relatá la viitoria adunare generala.

Raportulu comisiunii se alatura sub 1/6.

XIII.

Urmandu deciderea locului si timpului pentru viitoria adunare generala dlu Mihaiu Cirlea ia cuvintulu si invita societatea la Alba-Iulia.

Se primesce cu unanimitate, avendu comitetulu dimpreuna cu inteligintia romana din Alba-Iulia a defige timpul.

XIV.

Dlu George Secula propune ca adunarea se vo-

tedie dlui secretariu alu societății Iosifu Vulcanu, una suta de florini, cá recompensa pentru speșele sale de caletoria la acésta adunare.

Se primesce, si dlu cassariu se avisédia a plăti acésta suma din cass'a societății.

XV.

Conformu programei publicate, dlu presiedinte pune la ordinea dilei alegerea unei comisiuni pentru verificarea processului verbalu a siedintiei de adi.

Cá membrii acelei comisiuni se aclama dnii: Corneliu Tobiasiu, Iosifu Crisianu si Nicolau Vladu.

XVI.

Dlu Iosifu Vulcanu ia cuvântulu si multiamescue inteligintiei române din Abrudu pentru: bun'a primire si zelulu aretatu, ér dlui presiedinte ad hoc pentru aonducerea intielépta.

Cu acestea ne mai fiindu alte obiecte de desbatutu, dlu presiedinte multiamindu membrilor societății si publicului de ambele secse pentru nobil'a interesare de acésta societate salutaria inchieia siedintia la una óra dupa miédia-di.

Simeonu cav. de Balint
presiedinte ad hoc.

Mihaiu Cirlea
notariu ad hoc.

Absolomu Todea
notariu ad hoc.

Comisiunea autenticatoria:

Iosifu Crisianu m. p. Corneliu Tobiasiu m. p.
Nicolau Vladu m. p.

Epilogu la adunarea din Abrudu.

Sub impressiunea celor mai dulci suveniru vinu sè scriu aceste sîre. Dar suvenirile mele sunt atátu de multe, ér timpulu ce-mi stá la dispositiune, e atátu de scurtu, încátu nici nu me încercu a le schitiá.

O vechia si ferbinte dorintia a mea s'a realizata. Am fostu la Abrudu, am petrecutu in muntii apuseni ai Transilvaniei, am umblatu prin locurile memorabile, unde bravur'a nationala a facutu sè straluceșca numele românú.

Am fostu, am vedintu... si me reutorcu încântatu si imbogatitu cu o multime du reminiscintie pré scumpe.

Nu aciú ce m'a încântatu mai multu situatiunile pitoresci, excursiunile pré interesante, locurile de însemnatate istorica, séu ospitalitatea in adeveru romanésca?

Tótu ce scíu este, cá nu le voiú uitá nici odata, cá mi-voiú aduce totu-de-una cu cea mai mare placere de dilele petrecute între acesti munti romantici, istorici si ospitali.

Ce sè amintescu mai alesu? sè scriu despre Délulu-mare, despre Abrudu, de acele multe petreceri cu dantiu câte s'au arangiatu in restimpu de diece dile; de excursiunile frumóse la Detunat'a imposanta, la Cetatea istorica, la cataract'a de la Vidra? Séu sè schitiezú impressiunile mele din momentulu in care am intratu in cas'a in care s'a nascutu nemuritorulu nostru Avramu Iancu? Sè ve zugravescu tablourile

unde s'au petrecutu actele de eroismu din 1848—9? unde fu nimicita trup'a lui Hatvani, stanc'a peste care acest'a a scriu cu calulu seu, — Campenii, cartirulu generalu alu lui Iancu, — eroismulu lui Balint, care a frántu óstea lui Kemény Farkas, — viteji'a lui Corchiesiu, care a nimicitu la Fantanele tóta glót'a lui Vasvári? Séu sè ve vorbescu de cas'a dinaintea careia Dragosiu a avutu unu finitu atátu de tragicu?... Nu! Nu voiú preferi nici unulu dintre aceste. Le voiú povesti tóte pe róndu. Inse nu acuma, ci mai tardiu. Suvenirea lor este inca atátu de apropiata, încátu imi trebue timpu spre a stabili unu sistemu óre-care intru povestirea lor.

Abia departitu inca de confratii mei Abrudeni, abia parasindu strimtorile in cari in anii memorabili comandá martirulu Buteanu, me affu inca pe cale si in imposibilitate de a-mi pune in siru tóte impressiunile.

Si-apoi aceste impressiuni nici nu s'au terminatu inca. Sirele aceste le scriu in apropiarea momentului sacru in care zacu osemintele in eternu neuitatulu Iancu.

Chiar acuma vinú de acolo. Umbr'a de sub Goronulu lui Horia a adumbritu sufletulu meu. Mormentulu lui Iancu si Goronulu lui Horia! Doue epoce in istori'a natiunii nóstre. Ambele atátu de aprópe unulu de altulu. Ambele atátu de tragice!

Nu potú sè scriu acuma mai multu. Când inim'a e forte emotianata, limb'a nu-si gasesce cuvinte potrivite si buzele amutiescu.

Dupa ce inse va trece timpulu necesariu pentru cá anim'a si sufletulu sè se póta stímpera, si când voiú puté sè arangezu in ordine notitiile mele din acésta pré frumósa caletoria: imi voiú face o mare placere, povestindu cetitórelor nóstre tóte impressiunile mele.

Pán'atunce, de asta-data, imi facu numai acea datoria pré placuta, prin care vinu sè multiamescú confratilor nostriú din Abrudu si din muntii apuseni pentru fratiésca, ospital'a si romanésca primire cu care m'au onoratu in acésta excursiune memorabila pentru mine.

Iosifu Vulcanu.

Unu beiu circassianu.

— Ilustratiune pe pagina 353. —

Resboiulu actualu a adusa la ivéla pe unu poporu despre care in timpu de mai mlti ani nu s'a mai scrisu nimica. Acestu poporu e poporul circassianu, ce locuiesce in Caucasu.

Cetitorii nostriú de siguru au cunoscintie despre luptele lui Siamil in contra Rusilor, cari lupte se terminara cu caderea eroului Siamil. De atunce circassianii din acele parti au ajunsu sub stapánire rusésca.

In resboiulu actualu dintre rusi si turci, circassianii facura încercári de rescóle in contra rusilor, inse insedar.

Ei sunt impartiti in mai multe triburi. Comandantele fia-carui tribu se numesce beiu. Portretulu unuia dintre acestia se affa in nr. presinte alu foiú nóstre. Elu a luatú mare parte in luptele lui Siamil.

CRONIC'A RESBOIULUI.

Ordinul de di pe brigada dupa victori'a de la Nicopole, catra armata româna:

„Diu'a de 30 Iunie a fostu atât'a di, cându artileri'a noastră chiamata a cooperá alaturi cu armat'a M. S. Imperatului tuturor Rusiloru, a avutu ocaziunea sè deschida foculu seu in contra cetatii Nicopoli si a baterieloru turcesei invecinate.

Prin atitudinea sa barbatésca, prin sciinti'a ce oficiarii au desfasuratu, prin dispretiulu mortii, de care atâtu trup'a câtu si oficiarii au datu cele mai pipaité dovedi a impusu nu numai vrajmasiului, care o bateá cu furia din tóte positiunile sale, dar ce este mai multu, a facutu admirati'a braviloru nostrii conluptatori, invetiati a distinge pe bravi dintre bravi, in atâtea lupte ce au sustinutu.

Artileri'a noastră s'a afirmatu intr'unu modu puternicu in diu'a aceea, si nu potu de câtu sè aretu cele mai depline ale mele multiamiri tuturoru si sè declaru cá, in acea di, artileri'a pusa sub ordinele mele, m'a facutu sè me mândrescu, cá comandu asemenea trupe, căci mândri'a mea de românu a fostu chiar magulita.

Purtarea acestei viteze arme mi-impune placut'a datorita de a face recomandatiunile mele mai de parte, cá fia-care sè-si primésca resplat'a, pentru curagiu si devotamentulu seu, si mai multu inca, pentru cá a sciutu sè represinte intr'unu modu atâtu de frumosu armat'a româna, chiamata a luptá sub ochii unor critici atâtu de severi, pe câtu de drepti.

Es. sa generalulu Stolipin, ce comanda aici artileri'a rusésca si este insarcinat a vedé operatiunile de la aripa drepta a armatei ruse, in nenumerate rânduri, mi-a aretatu deplin'a sa satisfactiune a supra modulu cum calarasii, infanteri'a si mai cu séma artileri'a își indeplinescu datoriele lor atâtu de grele si pline de pericolu. Cu ocaziunea acésta in deosebi mi-a spusu cá si-face o datoria d'a multiamí domnilor oficiari de tóte gradele si bravilor tunari, cari au asistatu la afacerea din 30 iunie, căci a fostu singuru marturu alu bravurei lor, alu sciintiei militare a oficiarilor. si recunósce servitiile insemnate facute de artileri'a româna si mai cu séma de maiorulu Falcoianu, capitani Siomanescu si Alesandrescu, locotenintii Stefanescu, Popovici si Olanescu si de sergentulu Leonida. A fostu in stare a aprecia prin insusi Es. sa purtarea acestoru bravi ostasi, căci a statu facia cându capitanulu Siomanescu a scosu tunurile din bateria spre a trage mai bine in contra inamiculu si cându sergentulu Leonida, sub ordinele locotenentelu Popovici, a demontatu unu tunu turcescu.

Mi-a declarat cu multa satisfactiune, cá artileristulu românu este demnu de sânt'a cauza ce se apara, si aceste multiamiri ale sale me róga a le aduce la cunoscinti'a lor precum si cá va raportá mai susu.

D. generalu Manu, comandantu alu divisiei, primindu asemenea o comunicare magulitoare a supra trupelor din acésta brigada, m'a insarcinat a fi interpretulu seu pe lângá dinsele, pentru a le esprimá satisfactiunea, ce a simtitu de a vedé apretiatu purtarea lor si de a constatá, cá dinsele, au sciutu sè o merite, cum nu se indouia nici unu momentu.

Fia-care dar, gasindu-si intim'a resplata in con-

sciinti'a sa, — pentru cá in diu'a aceea, afara de apararea teritoriulu nostru, i-a fostu incredintiata onóra si reputatiunea armatei nóstre, pe care a sciutu sè le tina asiá de susu, — sè-si ié partea de multiamire aci adresata, ce le o transmitu cu o adeverata mândria.
Colonelu *Cantili*.”

Poian'a, 23 Iuliu 1877. M. S. Domnitorulu a inspectatu trupele corpulu I. si II. de armata, esprimandu-si inalt'a s'a indestulare cu tinut'a trupelor. — Inaltimea Sa se afla in deplina sanetate.

Dóue ofrande pentru armat'a româna. Un'a vine de la câtiva români Transilvaneni, stabiliti in Braila, si este in suma de lei, 2,135. Banii s'au depusu la ministerulu de resbelu, ér patriotic'a adresa a oferatoriloru o publicámu mai la vale. — A dóua ofranda vine de la d. A. C. Plagino, si este in suma de 20,560 lei. Acésta ofranda patriotica a facutu-o d. Plagino áncá de la 1 Iuliu printr'o adresa catra d. ministru alu afaceriloru straine. Dobândindu astadi acea frumoasa adresa, o punemu mai la vale sub ochii publiculu :

Bucuresci, 13 Iuliu 1877. Domnule ministru, Maria-Sa Domnulu a bine-voitu a supra raportulu domniei vóstre supt No. 4526 a me numi comisaru generalu pe lângá comandantulu trupelor ruse.

Astadi, cându marele duce Nicolae cu cuartiarulu seu generalu se gasesce din colo de Dunare, misiunea mea este finita.

Ve rogu sè bine-voiti a depure inaintea Augustulu nostru Suveranu simtimintele mele de viua recunoscintia pentru distins'a misiune de care m'a crediutu demnu.

Totu-d'odata permiteti-mi sè punu la dispositiunea bravei nóstre armate emolumintele postulu, ce amu ocupatu pe timpu de dóue luni si câte-va díle, in suma de cinci mii noué diece si optu lei noi (5098,) precum si anesatulu bonu de un'a mia galbeni (1000), care, cu procentele sale de la 26 Aprile, 1874, constituite sum'a de cinci-spre-diece mii patru sute siese-dieci si doi lei noi (15,462.) Acestu bonu este supraserisu de d. Dimitrie P. Murusi si de d-n'a Smaranditia Murusi la ordinulu meu.

Peste totu lei noi dóue-dieci mii, cinci sute siese-dieci (20,560.)

Bine-voiti, domnule ministru, a primí incredintiarea distinsei mele consideratiuni. *A. C. Plagino*.

Braila, 4 Iuliu 1877. Stimabile dle Rosetti! In evenimentele de facia, cându Români'a, prin forti'a lucrurilor, este obligata a-si apará cu pretiulu sângelui filor sei drepturile si independenti'a sa nationala; — cându Români din tóte partile aidu de dorinti'a de a-si vedé realizate legitimele lor aspiratiuni nationale; cându neamicii seculari ai nationalitatii nóstre române se încerca, cá totu-de-una, sè inabusiesca simtimintele in pieptulu Românilor din Transilvani'a, numai pentru cá își manifesta natural'a dorintia de a-i vedé infruntându pericolele ce amenintia scump'a lor tíera; Români transilvaneni stabiliti in Braila, n'au fostu mai putinu simtiri la imperiós'a datoria, ce incumba fia-carui Românu de a contribuí si ei dupa putintia-le cu sumele cuprinse in alaturat'a lista,

adunate prin subsemnati, constituiti in comitetu ad hoc, pentru armat'a româna.

Cunoscându simțimintele patriotice, ce ve caracteriza, ne permitem a înaintá dvóstre acesti bani in suma de lei noi 2135.

Rugându-ve sê binevoiti, a regulá depunerea lor in loculul competinte pentru scopulu enunțiatu mai susu, si a dá publicității aceste câte-va linii in stimabilulu diaru ce dirigiati.

Primiti, ve rugámu, stimabile domnule Rosetti, asigurarea distinsei stime si consideratiunii, ce ve purtámu. *N. P. Sasu, George Bratu, C. I. Boanta.*

Dlu ministru alu afacerilor straine va plecá mâne in 29 I. c. la Viena. Absinti'a dsale va fi de vre-o 10 zile. Dlu primu-ministru, este asteptatu mâne in capitala.

O persóna sosita ieri de la Nicopoli ne asigura, cã se asteptá pentru astadi o lupta mare in apropiare de Plevna, orasiu de 17,000 locuitori, situatu la 45 verste *) spre média-di si apusu de Nicopoli, pe drumulu, care duce de la acestu din urma orasiu la trecétorea Urcanic si se cobóra in valea Sofiei.

Puntulu acest'a are o mare insemnatate; si nu e de mirare, cã Turcii sê fi gramaditu aci unu corpu numerosu si sê voiésca a dá o lupta mare, cãci déca Rusii aru puté ajunge pâna la Sofia, aru taiá ori-ce comunicare cu Vidinulu si celelalte positiuni turcesci din susulu Dunarii.

In dilele din urma au fostu lupte de ante-garde prin apropiare de Plevna. Turcilor li succese uele invingeri neinsemnate.

Comitetulu studintiloru români din Viena pentru ajutorarea ranitiloru. Tinerimea româna din Viena însufletita de ideile nationale, voindu sê faca si dên'sa, ceea ce i va stá prin putintia pentru raniti români, a alesu din sinulu iei unu comitetu compusu din diece membrii, cari constituindu-se, au adresatu ânca din 7 Iunie o petitiune catra locoteninti'a Austriei de josu, ceréndu a se autorisá functionarea acestui comitetu.

Petitiunea studentilor români a trebuitu sê tréca mai ântâiu prin mânilu ministrului de externe, pentru cã acest'a sê se pronuntie, déca esistinti'a unui asemenea comitetu aru periclitá séu nu neutralitatea Austriei; ministrulu de externe a luat petitiunea, s'a uitatu la ea, a sucitu o a resucitu-o, si 'n fine a respunsu: „Nu e periculu pentru neutralitate, déru trebuie sê ve duceti si la colegulu meu, la ministrulu de interne, si sê-lu întrebati si pe elu, déca starea economica a tierii, permite asemenea acte generóse.“ Petitiunea porní deci la ministrulu de interne si tinerii români asteptau cu nerabdare o solutiune favorabila, ne mai vedíendu nici unu motivu de interdicere, de vreme ce argumentulu celu mai fórté de care se servisera Ungurii pentru a disolvá comitetele din Transilvani'a, periclitarea neutralității, nu mai aveá nici o ratiune de a fi, dupa însa-si declaratiunea ministrului de externe. Ministrulu de interne inse respunse, cã nu pôte ineuviinti'a infintiarea comitetului filantropicu din cauza ca poporatiunea cislaítana e fórté saracita.

*) Verst'a e o mesura de lungime putínu mai mare d'unu kilometru.

Cu tóte astea studintii din Viena n'au desperatu inca de reusita, ci au adresatu o a dóu'a petitiune prin care se încérca a convinge pe guvernulu austriacu, cã lor nici prin gându nu le-a trecutu d'a pune unu nou impositu a supra cetatianilor austriaci; cã scopulu lor n'a fostu altulu de câtu d'a primí ofrande benevole totu din partea Românilor din Austro-Ungaria, precum si din partea ori-cui va voi sê ofere ce-va de buna-voia pentru unu scopu umanitaru. Prin urmare cine nu pôte dá, nu va dá, ér pe celu ce va voi sê dé, nimeni nu-lu pôte oprí d'a dispune dupa placu de averea sa. Ei astépta acum o resolutiune.

In totu casulu trebuie sê adresámu calduróse multiamiri tinerilor români din Viena pentru nobila lor initiatiua, care cu atâtu merita mai multa lauda, cu câtu se scie ca ei sânt lipsiti de mijlóce.

Comitetulu e compusu din dnii drand Octaviu Blasianu, presiedinte; B. Mihailu-Lazaru, cassieru; drand St. Ciurcu, I. Popescu, V. Niculescu, C. Popu, Al. Delimarcu, Ionu Cornea, Nic. Negura, I. Clóje, membrii.

S'a respanditu scírea, cã armat'a româna aru fi ocupatu Nicopolea. Pâna in acestu momentu — dice „Românulu“ — informatiunile nóstre ni dau dreptulu a dice, cã scírea a fostu de nu neesacta, celu putínu prematura.

In privinti'a miscárilor militare de pe câmpulu de resboiu din Munrenegru, aflámu urmatórele amănunte:

Soliman pasia a plecatu dejá cu grosulu armatei sale. O parte s'a imbarcatu la Antivari, éra cealalta a pornitu peste Prinzrend. Balcanii sânt tint'a acestui corpu. Mehemet Ali cu 15 batalioni s'a dusu la Sienitia si numai Ali Saib se mai afla astadi la otarele Muntenegrului, c'o armata, care nu numera mai multu de 15,000 ómeni.

Relele incercate de Turci in luptele din urma cu Muntenegrenii nici acum n'au incetatu. S'asigura cã pân'acum au muritu 3000 raniti turci, si a nume in spitalulu din Scutari 1500, in celu din Podgoritia 1000 si in celu din Spuza 500; ér bolnavi se afla la Scutari 4600, la Podgoritia 2000, la Spuza 500 si la Antivari asemenea 500.

Se crede ca Muntenegrenii, avéndu acum preponderantia numerica a supra Turcilor, voru luá ofensiv'a in directiunea Erzegovinei si Albaniei.

Serata data in Bucuresci in beneficiulu **Crucei rosii** in gradin'a Rasica a avutu unu succesu stralucitu. Unu publicu numerosu si distinsu impleá gradin'a. Principele Gorciacoff a asistatu pâna pe la óra 1 dupa mediulu noptii. Melodi'a „Stéu'a Dunarii“ compusa si esecutata de distinsulu nostru artistu Wiest, a fostu fórté multu aplaudata.

In 22 julie pe la 5 si jumetate óre, s'a inceputu lupta între Rusi si Turci mai susu de riulu Lom, in dreptulu insulei Pargos, care se afla spre apusu de Ruscicu.

De la Giurgiu nu se vedé de câtu foculu artileriei. Lupt'a paré a se urmá in dosulu délurilor. Mare parte din ostirea turcesca a statu neclintita in faci'a délurilor.

Foculu a incetatu pe la 7 $\frac{3}{4}$ óre sér'a.

Adi diminétiá, pe la 4 óre, lupt'a s'a inceputu din nou. Bateriele rusesci de la Slobodia au deschisu unu focu formidabilu a supra Rusciucului.

Pâna la 8 óre, când ni s'a tramisu acésta scire, Turcii n'au ripostatu.

„Invalidulu Rusu“ publica urmatórele amenunte despre petrunderea Rusilor in Dobrugia :

„La 28 juniu, generalulu Siamsiew a ocupatu Babadag fara versare de sânge. Pretutindeni ostirile rusesci au fostu aclamata cu entusiasm d'iu partea poporului, care se plângea amaru a supra Cerchesilor. Indata dupa intrarea sa in Babadag a aflatu cá Cerchezii si basi-buzucii au devastatu satele Karopkivi, Karanasuf, Sarjurt si Chamandschi, au omoritu barbati, copii si femei si au spurcatu si pradatu bisericile chrestinilor; astu-felu generalulu Siamsiew a tramisu pe colonelulu Ismailow cu unu despartimentu de casaci cá sè urmaréscá acea banda, care se compunea din 100 individi si pe care aflându-i i-a imprasciatu facéndu 37 prisionari intre cari se afla si vestitululu banditu Kara Mustafa care a pradatu acestu tînutu necontenitu de 12 ani incóce.

Turcii se retragu pretutindeni in directiune spre valorile lui Traianu. Unii dicu cá ei voru a se tiné numai in defensiva, ér altii credu ca astépta sosirea lui Hasan pasia, comandantele trupelor din Egiptu cá cu puteri unite in numeru de 25,000 sè ié ofensiv'a in contra Rusilor.“

Repedea si usióra inaintare a Rusilor pe teritoriulu turcescu parù a fi descuragiatu nu numai pe Turci, cum anuncia dilnicu telegramele din Constantinopole, ci si pe turco-filii cei mai optimisti, cari nu mai gasescu in fine alta resursa pentru a-si ascunde descuragiarea, de cátu inventându planuri peste planuri, victorii peste victorii repurtate de Turci si nefericiri peste nefericiri suferite de Rusi. Viena si Budapesta, séu mai bine câte-va diare vienesi si mai tóte cele ungare esceleza in astu soi de vedenii. Astufeliu anunciau ele mai dilele trecute cá corpulu de armata alu marelui duce mostenitoru e distrusu si ca Tiarevici e prisionaru, ca Turcii au luat mesuri d'a distrage podulu de la Sistovu, ca marele duce Nicolae e incungiuratu, si alte sciri d'acela-si soi, cari nu se intemeiau de cátu pe vedenii inspirate de turcofilismulu lor esageratu. Acum chiar, cându Dunarea e trecuta, cându Rusciuculu si Silistria sùnt asiediate, cându Balcanii sùnt in dóne puncte trecuti, optimismulu totu nu se descuragiéza Turcii dau tipetulu de desperare, destituie pe comandanti, schimba pe ministrii si se predau cu mile declarandu cum a facutu-o Hasan pasia, ca ostirea e demoralisata si ca fericire mare aru fi pentru Turci'a déca s'aru gasi unu mijlocu d'a inchieia pace, pe cându turco-filii departati de teatrulu evenimentelor, neputéndu tagadu pericolulu situatiunii, urméza a-si face ilusiuni, a mai nascoci planuri prin care atribuie Turcilor nu numai putintia d'a respinge pe Rusi de pe paméntulu turcescu, ci chiar d'a navalí in Români'a pe la Calafatu, d'a aduce la noi foculu si sabi'a si alte nasdravanii de soiulu acest'a. Cei de la faci'a locului inse, cari in simtíeminte turcesci nu sùnt de locu inferiori celor de departe, se svêrcolescu in bratiile desnadajdúirii.

Astu-felu chiar turco-filulu generale unguru Klapka a inceputu a se acomodá cu idei'a ca domni'a

turcesca in Europa a ajunsu la apusu. In adeveru, eu credu a disu dlu Klapka catra corespondintele „Gaz. Coloniei“, ca trecerea Rusilor peste Balcani a sigilatú sörtea Turcilor in Europa. Balcanii, multiamita unéi trândavii fara sémenu, sùnt perduti pentru Turci.

„Turcii numai sùnt in stare se dé o lupta mare si decisiva, cu atátu mai vértosu cá Osman pasia cu 40,000 ostasi e inchisu in Vidin. Intre Vidin si Rusciucu nu mai esista nici unu soldatu Turcu. Soliman pasia sosescé pré târdiu.

„Numai o singura impregiurare aru mai puté mântui onórea armelor turcesci si a nume déca ei se voru gramadi in cuadratul celor patru cetáti si voru silí pe Rusi la o lupta deschisa; inse cu anevoia se va decide la acést'a bab'a de Abdul-Kerim, Mahmud-Damat, Redif-Savfet si in contra Sultanului. Turcii acum séu voru cere pace séu voru merge in Asia de unde voru navalí a supra Rusilor.“

A supra stării in care s'affa garnisona de la Bayazid, in timpulu cându s'a retrasu, gasimu urmatórele intr'o telegrama a „Agentiei telegrafice ruse“ :

„Garnison'a cetatiniei érá compusa din 30 oficiari si 1587 soldati comandati de capitanulu Stokvici. In timpulu asediului, au muritu 2 oficiari si 114 soldati si-au fostu raniti 7 oficiari si 359 soldati.

„Cei cari au remasu in viétia au ajunsu la Igdír intr'o astu-felu de stare, in cátu voru trebui ingrigiri igienice prelungite pentru a-i scapá.

In cei din urma timpi se nutriau cu carnea cailor morti.“

CE E NOU?

Adunarea din Abrudu a Societátií pentru fondu de teatru románu, precum se vede si din processulu verbalu alu siedintiei a dóu'a, pe care ilu publicámu mai susu, a reesitu fórté bine. Resultatulu materialu a fostu fórté satisfactoru, mai cu séma déca considerámu, cá sum'a de 512 fl. a incursu tóta numai de la membrii inscristi cu acésta ocaziune, si nu din alte contribui. Asiá mare suma nici la o adunare de pân'acuma nu s'a incassatu inca numai de la membrii, ci aceea totu-de-una s'a inmultitu prin alte recurse. Profitulu moralu inca a fostu mare, cáci jun'a Societate a câstigatu aderinti noi si s'a poporalisatu si in acele parti ale Transilvaniei. Cáci inteliginti'a romána din Abrudu si din giuru a emulatu tóta spre a contribui la reesitulu ei. Dupa siedinti'a a dóu'a dlu protopopu Gallu a intrunitu la més'a sa ospitala o parte dintre óspeti; érá dupa miédiadi a urmátu o petrecere de dantiu in paduricea numita „Prater.“ In alta dí s'a facutu excursiune la Detunat'a, in cea urmatóre la Cetate, apoi la Câmpeni si la cataract'a de la Vidra, la délulu de melci de unde o parte a societátií a mersu sé védia cas'a in care s'a nascutu Iancu, reitorcéndu-se toti la Câmpeni, urmá petrecere de dantiu, care durá pâna deminéti'a. In alta dí se tinú érási alta petrecere de dantiu pe délulu de lângá Abrudu, in „gradin'a popii.“ Despre tóte aceste va vorbí mai pe largu redactorulu foii nóstre in descrierea pré interesantei sale caletórií, ce face inca si acum cándu scriemu aceste sire, si care descriere se promite on. publicu in articolulu seu de mai susu. De De asta-data ajunga a insemná, cá tóte familiile ro-

mâne au escelatu în cea mai sincera ospitalitate. Dlu primariu alu Abrudului Corneliu Tobiasiu a fostu nefatigabilu în a procurá óspetilor placere si desfatare. Asemene dlu Nicolae Lobontiu cu brav'a sa dómna socia nascuta Ana Siulutiu au facutu neuitata cas'a lor ospitala. Dn'a si dlu Filipu, dnele Popu, Ternoveanu si stim. lor consorti, dnii Crisianu, Barbosu, Adamoviciu, Ivascu, Branea, si altii, ér din giuru: onorab. familie: Moldovanu, Andreica, Danciu si altele adusera sacrificiele cele mai sincere pentru reesítulu partii sociale a adunării. Escursiunile durara cinci zile.

„La arme! monarchi'a nóstra mobiliséza!“ éca scirile ce se colportédia de luni în cóce pe tóta diu'a prin diurnalele cele mai oficióse a guvernelor vieneze si pestane, si cari producu sensatiune imensa în tóte clasele sociétatii. Unele diurnale vreu sè scie, cà mobilisarea va fi numai în parte, în confiniile monarchiei; altii dicu, cà mobilisarea aru avé sè fia generala, pâna si honvedimea inca ar fi chiamata sub stindarde; ba sùnt cari spunu numerulu ostasilor si chiar diu'a chiamarii sub arme. Consiliulu ministrilor, sub presiedinti'a M. Sale, tinutu în 31 iuliu, în Vien'a, la care afara de min. austriaci au luat parte si min. ung. Tisza si Széll, ar fi decisu deja a supra cestiunii de mobilisare. — Éca ce scirie diurn. ofic. din Vien'a „Montagsrevue“ în privinti'a pregatirilor, ce ar avé monarchi'a nóstra sè faca: Pe lângá tóte sfortiarile ce se facu la Constantinopole în ór'a ultima, nu va fi cu putintia a impedecá înaintarea victoriósa a trupelor rusesi peste Balcanu. Sultanulu în urma nu i-ar remané altu remediu, decátu a desfasurá flamura profetului si a proclamá resboiulu religiosu, a recurge la acestu anachronismu, prin care islamulu ar incetá de a puté ocupá locu între statele moderne. Dar si în acestu casu, déca cumva nu s'ar intemplá minune, port'a otomana nu-si póte face iluziuni a supra decisiunii militari din urma, carea ar fi în partea rusilor. Déca desvoltarea evenemintelor va urmá astfeliu, puterile, cari în cestiunea orientului sùnt mai tare interesate, potu nutrí cu totu dreptulu temerea, cà Russi'a sub impressiunea victoriei armatei si a opiniunii publice rusesci, s'ar decide a se abate de la programulu seu de la începutu, si ar tinde a esecutá straformari mai radicali, — în acestu casu puterile au detorinti'a a se ingrigí de mijlóce preventive, cari sè fie în stare a margini cestiunea orientale si desnodamintele ei între otarele, în cari ea fusese pe timpulu emiterii proclamatiunii tiarului, si pe timpulu când cabinetulu din Petroburgu facú promisiuni Angliei în privinti'a scopului resboiului. — De sine se intielege, cà multu diplomaticulu articlu nu spune laicilor aceste otare determinate. Este inse fapta, cà si despre Angli'a se colportédia sciri despre pregatiri pentru resboiu. — Apoi continua: se póte cà o invingere însemnata a rusilor, luarea Adrianopolei, séu amenintiarea Constantinopolei, ar fi momentulu de intervenire, cea ce depende inse multu si de la tinut'a Rusiei; — Angli'a în totu casulu nu va recunósce alta pace, de câtu carea convine si Europei întregi. — Turci'a nu este îndreptatita dupa a ei purtare a se provocá la simpatíile Europei, când vine a se plânge în contra atrocitátilor ruse si bulgare. — Cabinetulu

din Petroburgu nu si-a pututu face inse iluziuni nici odata, cà Europ'a i-ar concede nimicirea totala a Turciei, si cà ar puté esplotá fara margini victoriile sale.

Despre decisiunile aduse în privinti'a mobilisarii, în marele consiliu ministeralu tinutu în 31 iul. la Viena, sub presiedinti'a M. Sale, de óre ce se observa secretu scrupulosu, nu se póte scí nimic'a pozitivu. Ceea ce se strecura prin publicitate este, cà s'a facutu dispositiuni pentru mobilisarea armatei întregi, de ocamdata inse se voru chiamá sub arme numai 4 divisiuni, adeca 30—40,000 soldati pentru întarirea trupelor de la granitia, ce stau sub comand'a gen. Ioanoviciu, Molinary, Rodich si Szapáry. — Actiunea se esplica, cà precum nu este îndreptata în contra Rusiei, chiar asié nu e nici în contra Turciei, ci monarchi'a nóstra voiesce a-si asecurá interesele sale speciali la pacea, ce se va face dupa terminarea resboiului orientalu. — În Constantinopole crisa ministeriala este în permanentia; Aarifi pasi'a a demissionatu; în loculu lui, Server pasi'a este denumitu ministru de esterne. — Pe câmpulu de resboiu nimic'a nou. — Consululu englesu, din cuartirulu generalu ruse, desmintiesce scirile colportate despre atrocitátile armatei ruse.

➡ ➡ Mai nou. ➡ ➡

Poian'a, 24 iul. (Din marele cartiru gen. románu.) Concentrati mai nainte de declaratiunea resboiului, Románii au sciutu sè pazésca lini'a Dunarii pâna la sosirea armatelor imperiale si a impedecá prin acést'a, cá tíer'a sè nu devie teatrulu resboiului. Impartita apoi în dóue corpuri peste Oltu, armat'a romána a servitu de aripa drépta armatei rusesci, neutralisandu astfeliu o fortia de 40 mii ómeni pâna ce trecerea s'a efectuatu pe la Sistovu. Dupa trecerea Dunarii, armat'a romána a contribuitu la încungiurarea Nicopolei si a hotaritu astfeliu capitularea acestui orasiu. Acést'a a fostu pâna acuma rolulu armatei române.

Nicopoli, 29 iuliu. Sambeta si Duminec'a trecuta divisiunea gen. Manu a trecutú Dunarea; pe zidurile Nicopolei fálfaie acum steagulu românescu. Trecerea sa facutu cu vapo-rulu Anetta. Music'a cântá imnulu nationalu. Entusiasmulu soldatilor érá la culme.

Dlu ministru Cogalniceanu sosi în 1. iul. la Vien'a. — Scirile electrice spunu, cà turcilor le-au succesu a respinge atacurile rusilor la Plevna. — Unu circulariu catra puterile europene a dlui Cogalniceanu, desmintiesce scirile respandite despre o aliantia romána-sërba, o atare conventiune între principate nu esiste.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu: IOSIFU VULCANU.